

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

**Методичні вказівки з організації
семінарських занять студентів з
навчальної дисципліни
КРАЇНОЗНАВСТВО**

Затверджено на засіданні
кафедри ЮНЕСКО «Філософія
людського спілкування» та
соціально-гуманітарних
дисциплін ХНТУСГ імені Петра
Василенка. Протокол №12 від
10.06.2019 року

Автор – укладач:

Воронянський О.В. –професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін, кандидат історичних наук;

Рецензенти:

Рябченко О.Л., – доктор історичних наук, професор, завідувачка кафедри всесвітньої історії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Аксьонова Н.В., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри українознавства Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна

Методичні вказівки з організації семінарських занять студентів з навчальної дисципліни

«Країнознавство». – Харків, 2019. – 20с.

Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни: загальні методичні рекомендації;опис навчальної дисципліни; структуру навчальної дисципліни; методи оцінювання та розподіл балів; вказівки з організації семінарських занять та виконання самостійної роботи.

Розрахована на студентів вищих навчальних закладів.

© Харківський
національний технічний
університет сільського
господарства
імені Петра Василенка,
2019
©ВоронянськийО.В., 2019

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни	3
Мета та завдання навчальної дисципліни	4
Структура навчальної дисципліни	4
Методи оцінювання та розподіл балів	6
Методичні вказівки з організації семінарських занять та виконання самостійної роботи	7
Рекомендована література	18

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3		Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність: __242 «Туризм	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання реферат (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин –		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		15 год.	15 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	15 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	
Вид контролю:			
залік.	залік		

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета Метою вивчення дисципліни «Країнознавство» є формування у студентів знань з теорії та методики країнознавчого аналізу для сфери туризму, туристської специфіки окремих регіонів, країн та туристських центрів.

Завдання Навчальний курс «Країнознавство» передбачає ознайомлення студентів з особливостями політичного та просторово-територіального устрою країн світу, основними концепціями країнознавчих досліджень, фізико-географічними характеристиками туристських макрорегіонів, відомостями про туристські ресурси країн світу та їхню галузеву специфіку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості політичної та економічної картин світу;
- основні теоретико-методологічні засади країнознавчих досліджень;
- специфіку соціально-економічної, історико-етнографічної, політико-правової та територіальної структури макрорегіонів світу;
- основні тенденції розвитку окремих регіонів та провідних країн світу;
- трансформаційні та глобалізаційні процеси у світі в контексті їхнього впливу на процеси регіональної інтеграції національних держав;
- сучасні тенденції у процесі глобальної етнокультурної консолідації та перспективи збереження культурного розмаїття світу.

вміти:

- збирати та аналізувати інформацію;
- працювати з фіксованою інформацією, з довідковою літературою, складати тексти доповідей, виступів, статей;
- аналізувати вплив природних та соціально-економічних чинників на історико-культурну та політично-територіальну організацію країн та структуру їх господарства;
- складати порівняльні країнознавчі характеристики об'єктів різного політико-територіального, міжнародно-правового та економічного статусу;
- аналізувати статистичні матеріали, що розкривають окремі аспекти та відображають рівень соціально-економічного розвитку держав.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Країнознавство												
Змістовий модуль 1. Теорія та методологія країнознавства												
Тема 1 Країнознавство як навчальна дисципліна. Теоретико-методологічні засади країнознавчого дослідження.	2	1	1				2	1	1			

Тема 2. Регіональний поділ світу. Глобальні просторові структури та проблеми субрегіональної інтеграції держав	4	2	2				4	2	2			
Тема 3. Геополітика в контексті сучасних змін. Основні тенденції розвитку міжнародних відносин та їх вплив на трансформацію політичної карти світу	4	2	2				4	2	2			
Тема 4. Проблеми інтеграції України в міжнародне співтовариство: країнознавчий аспект	4	2	2				4	2	2			
Разом за змістовим модулем 1	14	7	7				14	7	7			
Змістовий модуль 2. Країнознавча карта світу												
Тема 5. Європа як цивілізаційний (політичний і економіко-географічний) регіон: країнознавчий аналіз.	4	2	2				4	2	2			
Тема 6. Америка як цивілізаційний (політичний і економіко-географічний) регіон: країнознавчий аналіз.	4	2	2				4	2	2			

Тема 7. Азійський регіон: країнознавчий аналіз.	4	2	2					4	2	2			
Тема 8. Африка як цивілізаційний (політичний і економіко- географічний) регіон: країнознавчий аналіз	2	1	1					2	1	1			
Тема 9. Тихоокеанський регіон: країнознавчий аналіз	2	1	1					2	1	1			
Разом за змістовим модулем 2	16	8	8					16	8	8			
Усього годин	30	15	15					30	15	15			
Модуль 2													
ІНДЗ			-	-				-			-	-	-
Усього годин													

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів передбачає виконання таких форм роботи:

- поточне тестування наприкінці кожного модулю;
- виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;
 - підсумковий залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Залік	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Реферат	36	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	10		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю повторного

		складання	складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕФЕРАТИВ, НАУКОВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ, ДОПОВІДЕЙ СТУДЕНТІВ

- «5» Вичерпне висвітлення обраної проблематики, чіткий виклад матеріалу, ґрунтовний аналіз поданого, використання інформації широкого діапазону, творче оперування матеріалом, робота виконана правильно і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.
- «4» Якісне реферування матеріалу з обраної проблематики з уривчастим аналізом матеріалу, робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.
- «3» Систематизований та логічний виклад матеріалу, робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.
- «2» Часткове структуроване викладення матеріалу, виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.
- «1» Уривчасте неструктуроване викладення матеріалу

Написання рефератів, статей, доповідей, есе включає самостійний вибір теми, опрацювання необхідної літератури за обраною темою та логічну подачу матеріалу.

При написанні реферату, необхідно враховувати, що викладач враховує наступні критерії: уміння сформулювати мету роботи, підбір та оформлення літератури, огляд новітніх наукових повідомлень, повнота і логічність розкриття обраної теми, самостійність, аналітичність мислення, стилістична та орфографічна грамотність, коректність висновків, оформлення роботи.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для успішного засвоєння навчального матеріалу з курсу протягом семестру студенту необхідно виконати ряд теоретичних та практичних завдань, поданої до кожної теми. Для цього в методичних вказівках для самостійної роботи студентів подано завдання, спрямовані на з'ясування глибини розуміння і ступеня засвоєння студентами теоретичного матеріалу, психологічних термінів і понять; завдання дослідницького характеру. Виконання завдань вимагає від студента попереднього самостійного опрацювання теоретичного матеріалу за рекомендованою літературою. Для самостійної роботи пропонуються різні за складністю та за видами завдання.

Індивідуальне творче завдання - (схеми, таблиці, план роботи, бібліографія, пошукове завдання) передбачає відстеження рівня засвоєння курсу загалом студентом, а також, окрім власне контролю, формування навичок творчого оперування засвоюваним матеріалом. Мета - поглиблення знань та формування сфери наукової зацікавленості студентів.

Практична робота - передбачає вивчення індивідуальних особливостей, формування практичних вмій та професійної компетенцій і сприяє більш глибокому, усвідомленому оволодінню знаннями.

Реферат - припускається короткий письмовий виклад змісту однієї чи декількох публікацій за обраною студентом темою. Це найбільш розповсюджена форма науково-навчальної роботи студентів. Першим етапом роботи у підготовці реферату після вибору теми є підбір та вивчення літератури, наступним – є вивчення і аналіз матеріалу, який прочитаний і вивчений, законспектований в спеціальному зошиті чи на окремих листах, де вказано ПІБ автора, і вихідні дані видання, сторінки. Логічним продовженням є складання плану з виділенням основних питань теми, послідовність її викладу: у вступі подається короткий аналіз літератури за обраною темою, в основній – подається зміст теми, висновки мають бути чіткими і короткими.

Реферат має бути відповідним чином оформлений. На титульній сторінці вказується назва навчального закладу, кафедри та тема реферату, прізвище автора і науковий керівник, рік і місто підготовки реферату.

На першій сторінці подається план, порядок який позначається цифрами. Сторінки мають бути пронумеровані і мати поля.

Реферат повинен містити обов'язкові структурні елементи: анотацію; вступ; огляд літератури; формування позиції автора та наукових гіпотез; емпіричний аналіз; висновки; перелік літературних посилань; додатки.

Обсяг 12-16 сторінок. Графічні матеріали, таблиці подаються на окремому аркуші, мають обов'язкову нумерацію, підпис.

Список літератури подається в кінці. Доповідь має відображати основний зміст реферату простою мовою. Будь-яка теза чи положення має бути теоретично доведено та підкріплено відповідними аргументами, матеріалами з авторських джерел, статистичними даними, фактами, які доводять правильність тези.

Доповідь - є обов'язковим елементом захисту поданої на перевірку наукової роботи студента реферату чи статті.

Структурними компонентами побудови доповіді є: *вступ*, у якому визначено актуальність запропонованої проблематики; *основна частина*, у якій стисло розкривається провідна ідея, її теоретичне та практичне обґрунтування та авторська інтерпретація проблеми; *висновки* та рекомендації щодо подальшого вирішення проблеми. Доповідь готується у письмовій формі обсягом 3-5 сторінок і розрахована до 10 хв виступу.

Стаття є одним із видів самостійної навчальної роботи студентів.

Мета такого виду роботи полягає в формуванні аналітичної здатності студентів. Логіка викладу матеріалу за обраною тематикою є наступною: *вступ*, де коротко подається інформація про актуальність обраної теми; *основний зміст*, в якому викладаються основні положення, які студент намагається викласти; *висновки*, де узагальнено основний зміст статті, реферату.

Питання для засвоєння тем семінарських занять

Змістовий модуль 1. Теорія та методологія країнознавства

Тема 1. Країнознавство як навчальна дисципліна. Теоретико-методологічні засади країнознавчого дослідження

1. Країнознавство як навчальна дисципліна та науковий напрямок. Сучасні та перспективні наукові завдання країнознавства у форматі Болонського процесу, європейських та загальносвітових освітніх стандартів.

Країнознавство як комплексна наука про країни світу. Об'єкт та предмет вивчення країнознавства. Мета та завдання курсу. Методи країнознавчих досліджень: основні (описово-порівняльний, хронологічний, просторової диференціації, історичний, генетичний метод-аналіз, картографічний) та допоміжні (математично-статистичний, аналітичний, техніко-економічний тощо). Функції країнознавства: гносеологічна, аксіологічна, описова, інформаційна, методологічна, науково-дослідницька, прогностична, практична тощо.

2. Міжпредметні зв'язки країнознавства з навчальними дисциплінами та окремими науками. Система наукових зв'язків.

Зв'язок країнознавства з політичними, географічними, економічними науками, соціологією, історією, антропологією, етнографією. Місце курсу в системі

навчальних дисциплін, зв'язок з іншими суміжними курсами. Зміст та структура основних модулів курсу.

Виникнення й еволюція географії і країнознавства (Античні часи, Середньовіччя, період Відродження, Нові часи). Основні наукові школи країнознавства: німецька (А. Гумбольдт, К. Ріттер, Ф. Ратцель), французька (Е. Реклю, В. де ла Блаш, Ж. Брюн, А. Деманжон), російська (В.Татіщев, М. Ломоносов, П. Семенов-Тянь-Шанський, Д. Анучін, М. Баранський, В. Максаковський, Я.Машбіц, М. Мироненко та ін). Вітчизняна школа країнознавства (В. Барський, П. Чубинський, С. Рудницький, В. Кубійович, К.Воблий, О.Діброва, В. Юрківський, М. Паламарчук, В.Безуглий, І.Дахно, М.Дорошко, П.Ігнат'єв, В.Головченко, Б.Яценко та ін.).

3. Об'єкт і предмет дослідження країнознавства. Функції країнознавства. Основні поняття та категорії країнознавства. Методи країнознавчих досліджень.

Функції країнознавства: ґносеологічна, аксіологічна, описова, інформаційна, методологічна, науково-дослідницька, прогностична, практична тощо.

Державні кордони, їх характеристика. Поняття “делімітація”, “демаркація”. Системний підхід в країнознавстві. План характеристики країни М. Баранського. Основні складові країнознавчих характеристик. Поняття про економіко- та політико-географічне положення країни. Природа в країнознавстві. Історія розвитку територій. Населення: аналіз демографічних та якісних параметрів.

Література:

1. Машбіц Я.Г. Комплексное страноведение. – М., 1998.
2. Мироненко Н.С. Страноведение: теория и методы. – М., 2001.
3. Масляк П.О. Країнознавство. Підручник. – К., 2008.
4. Воронянський О.В. Всесвітня історія ХХст. – Харків, 2012
5. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навчальний посібник. – К., 2006.

Тема 2. Регіональний поділ світу. Глобальні цивілізаційно-просторові структури та проблеми субрегіональної інтеграції держав

1. Сучасна соціально-політична організація суспільства через призму країнознавства. Спільні та відмінні риси політичної, економічної та соціальної сфери країн певного соціально-економічного підтипу (розвинені країни та країни, що розвиваються; суверенні та залежні країни; країни з ринковою та неринковою економікою).

Поняття про територіальний поділ праці та міжнародний географічний поділ праці (МГПП). Соціально-економіко-географічна характеристика території. Політико-географічні дослідження в країнознавстві. Країнознавча характеристика: суть і правила порівняння, суть класифікації і типології. Типовий план країнознавчої характеристики регіону та країни.

2. Поняття цивілізації в контексті країнознавчих досліджень. Основні школи цивілізаційного аналізу. Цивілізаційна матриця. Історико-культурні, політико-економічні та суспільно-географічні причини цивілізаційної трансформації країн та регіонів.

3. Форми міжнародних відносин та їх реалізація у країнах світу різних типів. Традиційні полюси міжнародної інтеграції. Розподіл країн на політичній карті світу між окремими полюсами. Політико-територіальні утворення з різним міжнародним правовим статусом.

Історичні періоди та етапи формування політичної карти світу.

Класифікація країн на політичній карті світу: за формою державного устрою, за формою державного правління, за рівнем соціально-економічного розвитку тощо.

Міжнародні організації та союзи. Типологія міжнародних організацій.

Література:

1. Космина В.Г. Цивілізаційний аналіз у країнознавчих студіях: теоретико-методологічний аспект // Інтернет-ресурс.
2. Машбіц Я.Г. Комплексное страноведение. – М.; Смоленск, 1998.

3. Замятин Д.Н. Образ страны: структура и динамика // Общественные науки и современность. – 2000. - № 1.
4. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навчальний посібник. – К., 2006.
5. Рашковский Е., Хорос В. Мировые цивилизации и современность (К методологии анализа) // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. - № 12.
6. Луман Н. Общество как социальная система. – М., 2004.
7. Выготский Л.С. История развития высших психических функций // Выготский Л.С. Собрание сочинений: В 6 т. – Т.3. – М., 1983.

Тема 3. Геополітика в контексті сучасних змін. Основні тенденції розвитку міжнародних відносин та їх вплив на трансформацію політичної карти світу

1. Поняття геополітики. Основні геополітичні школи.

Поняття “простір” і “територія”, “країна” і “державна”. Склад території країни. Залежність між типом ресурсного забезпечення країни та напрямом її зовнішньої політики на міжнародній арені.

Геополітичні школи Дж. Маккіндера та Г. Хаусхофера. Геополітична концепція З. Бжезінського. Концепції світового порядку та вакууму сили. Геополітика, геостратегія та геоеконіміка.

2. Сучасні трансформації світової політичної системи. Багатополісність. Роль міжнародного поділу праці в становленні нових центрів зростання і полюсів міжнародної інтеграції.

Перехід від монополіярного до багатополіярного світового порядку. Роль США, ЄС, Великої Британії, КНР, РФ в сучасних міжнародних відносинах в контексті геополітики. Боротьба між основними угрупованнями бізнес-еліт на глобальному рівні: основні цілі, методи та фактори зміни балансу сил. Центри глобального фінансового контролю і національні держави: протистояння та кооперація.

3. Сучасна карта світу як динамічна модель. Сучасні тенденції та перспективи модернізації.

Мережі балансу сил. Співвідношення концентрації світового багатства і його розподілу серед населення та на рівні країн і регіонів. Перехід від глобалізації до регіонального співробітництва та захисту національних ринків. Еволюція світової фінансової системи як базису політичного порядку.

Перехід до четвертої промислової революції та зміна ієрархії цінностей ринкових відносин на світовому рівні. Економіка та екологія. Проблема модернізації суспільства з традиційними соціальними зв'язками та культурними цінностями. Криза європоцентризму. Глобальні проблеми сучасності.

Література:

1. Герчикова И.Н. Международные организации. – И., 1997.
2. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ. Під кер. Т.М. Циганкової – К., КНЕУ, 2003.
3. Европейський Союз. Консолідовані договори. – К., 1999.
4. Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации. – М., 1993.
5. Ильин Ю.Д. История и право Европейского Союза, Харьков, 1998.
6. Международные организации системы ООН. Справочник. Сост. Титаренко А.А. – М., 1990.
7. Шенгенские соглашения. – М., 2000.

Тема 4. Проблеми інтеграції України в міжнародне співтовариство: країнознавчий аспект

1. Україна в світовій історії. Цивілізаційна матриця України та характеристики її трансформації. Оцінка природно-ресурсного, науково-технічного та виробничого потенціалу. Населення країни, демографічна ситуація в країні.

Загальні відомості про Україну. Політичний устрій. Особливості історичного

розвитку. Походження українського народу та української культури. Зв'язки цивілізаційної матриці України з матрицями європейської, передньоазійської, середземноморської, кавказької, євразійської регіональних цивілізаційних світосистем.

Особливості економіки на сучасному етапі. Невиробнича сфера країни. Культурна спадщина. Зовнішньоекономічна діяльність. Пріоритети зовнішньої політики. Промислово-географічні райони України та їх значення для економічної системи. Еволюція стану природно-ресурсного, науково-технічного та виробничого потенціалу країни в пострадянський період. Зміни демографічної ситуації в країні.

2. Варіанти геополітичної орієнтації України в пострадянський період. Участь України в міжнародних організаціях.

Україна в концепціях інтеграційних процесів у рамках Міжмор'я, ГУУАМ, Чорноморського співробітництва, Міттельєвропи, ЄС. СНД, НАТО.

3. Проблеми інтеграції України в міжнародне співтовариство на сучасному етапі. Україна в системі міжнародного поділу праці та наукового й культурного співробітництва.

Література:

1. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ. Під кер. Т.М. Циганкової – К., КНЕУ, 2003.

2. Воронянський О.В. Всесвітня історія ХХст. – Харків, 2012

3. Воронянський О.В. Політичні інститути: механізм формування в конкурентному середовищі. Сучасне суспільство. Вип.1.- Харків, 2014

4. Європейський Союз. Консолідовані договори. – К., 1999.

5. Як працює Європейський Союз: Довідник інституцій ЄС. – К.: КПФ "А-Скрін", 2016.

Змістовий модуль 2. Країнознавча карта світу

Тема 5. Європа як цивілізаційний (політичний і економіко-географічний) регіон: країнознавчий аналіз

1. Загальні відомості про регіон. Основні субрегіони Європи (Північна Європа, Західна Європа, Південна Європа, Балканський субрегіон, Центральна та Східна Європа, країни СНД європейського регіону). Типологія країн. Регіональні лідери.

2. Етапи формування сучасної політичної карти Європи. Населення, демографічні особливості. Природно-ресурсний потенціал. Місце у світовій економіці та міжнародних відносинах.

3. Європейські організації, інтеграційні угруповання. Відносини з Україною.. Європейський Союз: мета, завдання, етапи становлення, склад. Співдружність Незалежних Держав: сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку.

Загальні відомості про макрорегіон. Основні субрегіони Європи. Типологія країн. Етапи формування сучасної політичної карти Європи. Населення, демографічні особливості. Природно-ресурсний потенціал. Місце у світовій економіці та міжнародних відносинах.

Країнознавча характеристика Північної Європи. Загальні відомості про регіон. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку території. Забезпеченість природними ресурсами. Населення (етнічний та національний склад, віросповідання; демографічна ситуація в регіоні, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси). Особливості економічного розвитку країн субрегіону. Культурна спадщина. Зовнішні економічні зв'язки держав Північної Європи з іншими державами Європи та світу. Зв'язки з Україною.

Політико- та економіко-географічна характеристика країн Західної Європи Загальні відомості про країни. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку країн субрегіону. Забезпеченість природними ресурсами. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Загальна характеристика економіки та основні риси господарства країн субрегіону. Культурна

спадщина. Зовнішні економічні зв'язки, місце країн субрегіону в світі. Зв'язки з Україною.

ФРН: країнознавча характеристика Загальні відомості про країну. Політичний устрій. Особливості історичного розвитку. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення країни. Сучасний стан економіки. Провідні галузі господарства. Соціальна сфера. Культурна спадщина. Пріоритети зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності. Відносини з Україною.

Франція: країнознавча характеристика Загальні відомості про країну. Політичний устрій. Особливості історичного розвитку. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення країни. Сучасний стан економіки. Провідні галузі господарства. Соціальна сфера. Культурна спадщина. Пріоритети зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності. Відносини з Україною.

Велика Британія: країнознавча характеристика Загальні відомості про країну. Політичний устрій. Особливості історичного розвитку. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення країни. Сучасний стан економіки. Провідні галузі господарства. Соціальна сфера. Культурна спадщина. Пріоритети зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності. Відносини з Україною.

Політико- та економіко-географічна характеристика Південної Європи. Італія: країнознавча характеристика Загальні відомості про країни. Склад території. Державний устрій країн. Характерні риси історичного розвитку території. Забезпеченість природними ресурсами. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Основні характерні риси господарства субрегіону. Соціальні проблеми. Культурна спадщина. Зовнішні економічні зв'язки держав Південної Європи з іншими державами Європи та світу. Зв'язки з Україною.

Італія як країна «великої вісімки». Загальні відомості про країну. Політичний устрій. Особливості історичного розвитку. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення країни. Сучасний стан економіки. Провідні галузі господарства. Невиробнича сфера країни. Соціальні проблеми. країни. Туризм як одна з провідних галузей економіки країни. Культурна спадщина. Регіональні відмінності. Пріоритети зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності. Відносини з Україною.

Країнознавча характеристика Південно-Східної Європи. Загальні відомості про регіон. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку країн субрегіону. Зміни на політичній карті субрегіону наприкінці ХХ століття. Забезпеченість природними ресурсами. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Загальна характеристика економіки та основні риси господарства країн субрегіону. Культурна спадщина. Зовнішні економічні зв'язки держав Південно-Східної Європи з іншими державами Європи та світу. Зв'язки з Україною.

Політико- та економіко-географічна характеристика країн Центральної та Східної Європи. Загальні відомості про регіон. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку країн субрегіону. Зміни на політичній карті субрегіону наприкінці ХХ століття. Природно-ресурсний потенціал. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, трудові ресурси. Особливості економічного розвитку та характерні риси господарства країн субрегіону. Культурна спадщина. Зовнішні економічні зв'язки держав Центральної та Східної Європи з іншими державами Європи та світу. Зв'язки з Україною.

Країни СНД європейського регіону: країнознавча характеристика Росії .

Співдружність Незалежних Держав, сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку. Загальні відомості про країни. Загальні відомості про Росію. Політичний устрій. Особливості історичного розвитку. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення країни. Сучасний стан економіки. Провідні галузі господарства. Соціальна сфера. Культурна спадщина. Пріоритети зовнішньоекономічної та

зовнішньополітичної діяльності. Відносини з Україною.

Література:

1. Алисов Н.В. Экономическая и социальная география мира: (общий обзор): Учебник. – М., Гардарика, 2010.
2. Родионов И.А. Экономическая география и региональная экономика: Учебное пособие. – М., Московский лицей, 2012.
3. Шуканова З.Н. Практикум по экономической и социальной географии зарубежных стран: Учебное пособие для студентов вузов. – Минск: Аверэв, 2016.
4. Герчикова И.Н. Международные организации. – И., 1997.
5. Глобальная торговая система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ. Під кер. Т.М. Циганкової – К., КНЕУ, 2003.
6. Европейський Союз. Консолідовані договори. – К., 1999.
7. Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации. – М., 1993.

Тема 6. Америка як цивілізаційний (політичний і економіко-географічний) регіон: країнознавчий аналіз

1. Загальні відомості про регіон. Основні субрегіони Америки (Північна Америка, Мезоамерика, Південна Америка). Типологія країн. Формування політичної карти ХХ століття.

2. Особливості історичного формування регіону. Населення регіону. Розмаїття етнонаціонального складу. Культурно-цивілізаційні особливості країн. Культурна спадщина ЮНЕСКО.

3. Місце регіону в міжнародному поділі праці. Господарська оцінка природно-ресурсного потенціалу. Особливості економічного розвитку регіону. Місце в міжнародному поділі праці. Місце регіону в світі. Зовнішньоекономічна діяльність. Інтеграційні угруповання. Соціальні проблеми регіону. Зони конфліктів та політичної нестабільності. Проблеми боротьби з тероризмом та наркомафією.

Країнознавча характеристика США. Загальні відомості про країну. Місце країни в світі. Політичний устрій. Історія формування держави. Особливості населення: демографічні, етнічні, релігійні. Розміщення населення. Урбанізація. Трудові ресурси. Оцінка природно-ресурсного, науково-технічного, фінансового та виробничого потенціалу. Сучасна модель американської економіки. Невиробничий сектор економіки США. Особливості соціальної політики. Американський спосіб життя. Регіональні відмінності та найбільші міста. Військова доктрина держави. Пріоритети зовнішньої політики. Міжнародні економічні зв'язки. Відносини з Україною.

Країнознавча характеристика Канади. Загальні відомості про країну. Місце країни в світі. Політичний устрій. Історія формування держави. Особливості населення: демографічні, етнічні, релігійні. Українська діаспора. Особливості розміщення та зайнятості населення. Оцінка природно-ресурсного, науково-технічного, фінансового та виробничого потенціалу. Сучасна модель економіки. Динаміка економічного розвитку на сучасному етапі. Соціальна сфера. Регіональні відмінності та найбільші міста. Політика сепаратизму Квебеку. Пріоритети зовнішньої політики. Відносини з США. Міжнародні економічні зв'язки. Відносини з Україною.

Загальна політико- та економіко-географічна характеристика країн Латинської Америки. Загальні відомості про регіон. Склад території. Типологія країн. Сучасна політична карта. Історія формування мезорегіону. Цивілізації доколумбової епохи: майя, ацтеки, інки. Населення регіону: розмаїття етнонаціонального складу; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Господарська оцінка природно-ресурсного потенціалу. Особливості економічного розвитку мезорегіону. Залежність розвитку економіки країн регіону від іноземних монополій. Основні галузі господарства. Місце в міжнародному географічному поділі праці. Соціальна сфера. Культурна спадщина ЮНЕСКО.

Соціальні проблеми регіону. Зони конфліктів та політичної нестабільності. Проблеми боротьби з тероризмом та наркомафією. Розвиток інтеграційних процесів у Латинській Америці.

Країнознавча характеристика Мексики. Загальні відомості про країну. Місце країни в регіоні та світі. Політичний устрій. Історія формування держави. Особливості населення: демографічні, етнічні, релігійні. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Економічний розвиток на сучасному етапі. Соціальна сфера. Культурна спадщина. Пріоритети зовнішньої політики. Відносини з США та Канадою. Міжнародні економічні зв'язки. Відносини з Україною.

Країнознавча характеристика Бразилії. Загальні відомості про країну. Місце країни на континенті та в світі. Політичний устрій. Історія формування території країн, особливості відкриття Бразилії європейцями. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення: основні параметри. Демографічна ситуація та формування ринку праці. Особливості сучасного господарського розвитку. Соціальна сфера. Соціальні проблеми. Культурна спадщина.

Пріоритети зовнішньої політики. Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу та з Україною.

Країнознавча характеристика Аргентини. Загальні відомості про країну. Місце країни на континенті та в світі. Політичний устрій. Історія формування території країни. Господарська оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення: основні параметри. Українська діаспора в Аргентині. Особливості сучасного господарського розвитку. Соціальна сфера. Культурна спадщина. Пріоритети зовнішньої політики. Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу та з Україною.

Порівняльна країнознавча характеристика Чилі та Венесуели. Загальні відомості про країни. Політичний устрій країн. Особливості історичного розвитку. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Характеристика населення. Особливості економічного розвитку. Основні галузі економіки. Соціальна сфера. Соціальні проблеми. Культурна спадщина.

Пріоритети зовнішньої політики. Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу та з Україною.

Література:

1. Ашкинази Л. А., Гайнер М. Л. Америка без комплексов: Социологические этюды, 2010
2. Геевский И. А., Сегунский Н. К. Американская мозаика. М.: Политиздат, 1995.
3. Воронянский О.В. Всесвітня історія ХХст. – Харків, 2012
4. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навчальний посібник. – К., 2006.
5. Рашковский Е., Хорос В. Мировые цивилизации и современность (К методологии анализа) // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. - № 12.
6. Жилко Н. М. Сполучені Штати Америки: Навч. посібник до курсу «Країнознавство» / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. — Ніжин: НДПУ ім. М.Гоголя, 2003
7. Мерфі Н. Г. Українська діаспора в США: збереження традицій національної культури / Донецький національний ун-т. — Донецьк: Вебер, Донецька філія, 2007.

Тема 7. Азійський регіон: країнознавчий аналіз

1. Загальні відомості про регіон. Політична карта Азії. Основні субрегіони, чинники їх виділення (Південно-Західна, Західна, Південна, Південно-Східна, Східна, Центральна і Північна Азія). Типологія країн. Політичний устрій.

2. Загальний країнознавчий огляд Азійсько-Тихоокеанського регіону: природні умови та природно-ресурсний потенціал, населення, загальний історичний огляд, культурна спадщина, соціально-економіко-географічний огляд території.

3. Регіон в сучасних геополітичних процесах: політична ситуація, інтеграційні об'єднання, зовнішньополітичні пріоритети, відносини з Україною.

Загальна характеристика Азійського регіону. Загальні відомості про макрорегіон. Політична карта Азії. Основні субрегіони, чинники їх виділення: Південно-Західна,

Західна, Південна, Південно-Східна, Східна, Центральна і Північна Азія. Типологія країн. Політичний устрій.

Загальний політико- та економіко-географічний огляд Азії: природні умови та природно-ресурсний потенціал, населення, загальний історичний огляд, політична ситуація, інтеграційні об'єднання, соціально-економіко-географічний огляд території. Культурна спадщина.

Політико- та економіко-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії. Країнознавча характеристика Туреччини. Загальні відомості про країни. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку країн субрегіону. Забезпеченість природними ресурсами. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Загальна характеристика економіки та основні риси господарства країн субрегіону. Місце країн субрегіону в світі. Культурна спадщина.

Зони конфліктів та політичної нестабільності. Зовнішні економічні зв'язки держав субрегіону з іншими державами Азії та світу. Регіональні інтеграційні угруповання. Зв'язки з Україною.

Загальні відомості про Туреччину. Політичний устрій. Особливості історичного розвитку. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення країни. Сучасний стан економіки. Провідні галузі господарства. Соціальна сфера. Культурна спадщина.

Пріоритети зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності. Відносини з Україною.

Політико- та економіко-географічна характеристика країн Південної Азії

Загальні відомості про країни субрегіону. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку. Зміни на політичній карті субрегіону протягом ХХ століття. Природно-ресурсний потенціал. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Основні характерні риси економіки країн субрегіону. Індустрія туризму. Культурна спадщина регіону.

Зони нестабільності в регіоні. Політичні суперечки та конфлікти. Зовнішні економічні зв'язки з країнами світу. Інтеграційні угруповання.

Країнознавча характеристика Індії

Загальні відомості про країну. Політичний устрій. Історія формування території держави. Особливості населення. Демографічна ситуація в країні та її наслідки. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Економічний розвиток країни на сучасному етапі. Основні економічні досягнення країни. Соціальна сфера країни. Туризм. Культурна спадщина.

Зони конфліктів. Проблема сепаратизму. Пріоритети зовнішньої політики. Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу та з Україною.

Політико- та економіко-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії

Загальні відомості про країни. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку. Зміни на політичній карті субрегіону протягом ХХ століття. Природно-ресурсний потенціал. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Загальна характеристика економіки та основні характерні риси господарств країн субрегіону. Розмаїття економічних моделей. Соціальні проблеми. Проблема наркобізнесу. Індустрія туризму. Культурна спадщина.

Зовнішні економічні зв'язки держав Південно-Східної Азії з іншими державами світу. Інтеграційні угруповання

Країнознавчий огляд Східної Азії. Загальні відомості про країни. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку. Природно-ресурсний потенціал. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Загальна

характеристика економіки та основні характерні риси господарств країн субрегіону. Різноманітність моделей соціально-економічного розвитку. Культурна спадщина регіону.

Зовнішні економічні зв'язки держав Східної Азії з іншими державами світу. Інтеграційні угруповання.

Країнознавча характеристика Китаю

Загальні відомості про країну. Політичний устрій. Історія формування території держави. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Особливості населення. Демографічна ситуація в країні та її наслідки. Економічний розвиток країни на сучасному етапі. Спеціальні адміністративні райони Китаю. Соціальна сфера країни. Туризм. Культурна спадщина.

Пріоритети зовнішньої політики. Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу та з Україною.

Країнознавча характеристика Японії. Загальні відомості про країну. Політичний устрій. Особливості історичного розвитку. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення. Економічний розвиток країни на сучасному етапі. Особливості японського ринку праці. Соціальна сфера країни. Культурна спадщина.

Пріоритети зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності. Відносини з Україною.

Політико- та економіко-географічна характеристика країн Центральної Азії

Загальні відомості про країни. Місце країн субрегіону в світі. Склад території. Державний устрій країн. Історія та сучасний розвиток. Природно-ресурсний та економічний потенціал. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Проблеми економічного розвитку. Культурна спадщина країн.

Зовнішньоекономічні зв'язки та інтеграційні процеси країн субрегіону в рамках СНД та у світі. Відносини з Україною.

Країнознавча характеристика країн Закавказзя. Загальні відомості. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку країн. Формування політичної карти регіону. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Населення країн. Особливості економічного розвитку. Соціальна сфера. Культурна спадщина.

Зони конфліктів та політичної нестабільності. Пріоритети зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності. Членство в СНД та міжнародних організаціях. Відносини з Україною.

Література:

1. Економічна і соціальна географія країн світу. Навчальний посібник / За ред. Кузика С. П. — Л. : Світ, 2012

2. О. Я. Дуднік, І. Ф. Черніков. Туреччина // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наук. думка, 2013.

3. Воронянський О. В. Всесвітня історія ХХст. — Харків, 2012

4. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навчальний посібник. — К., 2006.

5. Рашковский Е., Хорос В. Мировые цивилизации и современность (К методологии анализа) // Мировая экономика и международные отношения. — 2001. - № 12.

6. Рубель В. А. Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність. — К. : «Аквілон-Прес», 1997

7. Піотровський М. Б. Державна влада і суспільно-політичні структури в арабських країнах / М. Б. Піотровський. - М.: Наука, 1984.

Тема 8. Африка як цивілізаційний (політичний і економіко-географічний) регіон: країнознавчий аналіз

1. Загальні відомості про країни. Субрегіони Африки (Північна Африка, Західна та Центральна Африка, Східна Африка, Південна Африка). Характерні риси африканської культури. Культурна та природна спадщина ЮНЕСКО.

2. Населення. Етнографічні та демографічні особливості. Природно-ресурсний потенціал. Загальна характеристика економічного розвитку африканських країн на сучасному етапі. Соціальні проблеми.

3. Типологія країн. Державний устрій країн. Історія розвитку території. Крах колоніалізму. Формування політичної карти XX ст. Загальні риси внутрішньополітичних процесів. Зони конфліктів та політичної нестабільності. Інтеграційні процеси в африканських країнах.

Політико- та економіко-географічна характеристика країн Північної Африки. Країнознавча характеристика Єгипту. Загальні відомості про країни. Склад території. Державний устрій країн. Історія формування території. Природно-ресурсний потенціал. Населення: етнічний та національний склад, віросповідання; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Вплив релігії на соціокультурне життя регіону.

Північна Африка як один із найрозвинутіших регіонів континенту. Особливості економічного розвитку на сучасному етапі. Країни регіону у міжнародному географічному поділі праці. Невиробнича сфера. Індустрія туризму. Культурна спадщина.

Зовнішні економічні зв'язки держав регіону з іншими державами Африки та світу. Інтеграційні угруповання. Відносини з Україною.

Єгипет. Місце країни на Близькому Сході та в світі. Загальні відомості про країну. Історія формування території держави. Особливості населення. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Галузева структура економіки. Туризм як одна з пріоритетних галузей розвитку економіки країни. Соціальна сфера. Культурна спадщина.

Пріоритети зовнішньої політики. Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу та з Україною.

Порівняльна політико- та економіко-географічна характеристика країн Західної та Центральної Африки. Загальні відомості про регіони. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історії формування території, політичної карти. Політична ситуація в регіонах на сучасному етапі. Зони конфліктів та нестабільності.

Населення: строкатість етнічного, мовного, релігійного складу; демографічні особливості, розміщення населення, урбанізація, трудові ресурси. Господарська оцінка природно-ресурсного потенціалу регіонів. Сучасний стан економіки. Місце регіонів та країн у міжнародному географічному поділі праці. Соціальна сфера. Особливості культури, культурна спадщина.

Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу та з Україною. Інтеграційні угруповання.

Країнознавчий огляд Східної Африки. Загальні відомості про країни. Склад території. Державний устрій країн. Історія формування території. Сучасний стан економіки. Міжнародний туризм. Культурна спадщина.

Етнічні та політичні конфлікти, осередки військово-політичної напруженості в регіоні. Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу та з Україною. Інтеграційні угруповання.

Країнознавчий огляд Південної Африки. Країнознавча характеристика Південно-Африканської Республіки. Загальні відомості. Склад території. Державний устрій країн. Особливості історичного розвитку країн. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Характеристика населення: основні параметри. Економічний розвиток країн субрегіону. Індустрія туризму. Культурна спадщина. Зовнішні економічні та політичні зв'язки держав Південної Африки з іншими державами світу. Зв'язки з Україною.

Південно-Африканська Республіка. Загальні відомості про країну. Політичний устрій. Місце країни на африканському континенті та в світі. Історія формування держави. Боротьба з політикою расизму. Особливості формування населення. Демографічна ситуація в країні та її наслідки. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Динаміка економічного розвитку на сучасному етапі.

Міжнародний туризм. Соціальна сфера.

Пріоритети зовнішньої політики. Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу. Відносини з Україною.

Література:

1. Економічна і соціальна географія країн світу. Навчальний посібник / За ред. Кузика С. П. — Л.: Світ, 2012
2. О. Я. Дуднік, І. Ф. Черніков. Туреччина // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наук. думка, 2013.
3. Воронянський О.В. Всесвітня історія ХХст. — Харків, 2012
4. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навчальний посібник. — К., 2006.
5. Народы Африки. — М., 2014
6. Гевелинг Л. В. Нигерия: власть и политика. — М.: Издательство Института Африки РАН, 2011.
7. Арабские страны Северной Африки: Новейшая история, экономика и политика: Сборник / Под ред. Сейраняна Б. Г., Филоник А. О. — М.: Прогресс, 2009.

Тема 9. Тихоокеанський регіон: країнознавчий аналіз

1. Загальні відомості про країни. Субрегіони Тихоокеанського регіону: Австралія та Океанія (Меланезія, Полінезія, Мікронезія). Характерні риси доєвропейської культури.
2. Особливості історичного розвитку. Типологія країн. Державний устрій країн. Демографічні особливості. Соціальні та економічні проблеми. Природно-ресурсний потенціал.

3. Місце регіону в сучасних інтеграційних процесах. Пріоритети зовнішньої політики країн регіону.

Загальні відомості про Австралійський Союз. Політичний устрій. Відкриття Австралії європейцями. Особливості історичного розвитку. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. Характеристика населення.

Економічний розвиток країни на сучасному етапі. Зовнішньоекономічна діяльність. Соціальна сфера. Пріоритети зовнішньої політики. Міжнародні економічні зв'язки з країнами світу та з Україною.

Загальні відомості про країни Меланезії, Полінезії, Мікронезії. Склад території. Політична карта. Населення. Роль країн Океанії в світі. Природно-ресурсний потенціал. Характер і структура господарства. Соціальні та економічні проблеми країн Океанії. Країнознавчий огляд Нової Зеландії.

Література:

1. Литвинов Н. Н. Стратегический менеджмент на примере Азиатско-Тихоокеанского региона. Монография. — М., 2010.
2. Економічна і соціальна географія країн світу. Навчальний посібник / За ред. Кузика С. П. — Л.: Світ, 2012
3. Воронянський О.В. Всесвітня історія ХХст. — Харків, 2012
4. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навчальний посібник. — К., 2006.
5. Масляк П.О. Країнознавство. Підручник. — К., 2008.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: Навчальний посібник/ В.В. Безуглий. — К.: ВЦ "Академія", 2007. — 704 с.
2. Воронянський О.В. Всесвітня історія ХХ ст.-Харків.:Парус, 2008.-462с.
3. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002 роки): навч. посібник. — К.: Либідь 2004. — 624 с.
4. Географія: Україна і світ: Навчальний посібник/ Я. Б. Олійник [та ін.]. — К.: Знання, 2008. — 456 с.
5. Голіков А.П. Економіка України: Навчальний посібник/ А. П. Голіков, Н. А.

- Казакова, О. А. Шуба. – К.: Знання, 2009. – 286 с.
6. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навч. посібник. – К.: ЗАТ «Нічлава», 2006. – 336 с.
 7. Дахно І.І. Історія країн світу: Довідник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 816 с.
 8. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний довідник/ І.І. Дахно. – К.: МАПА, 2004. – 608 с.
 9. Дорошко М.С. Країнознавство. Країни СНД та Балтії: Навч. посібник/ М.С.Дорошко. – Чернівці: Книги-XXI, 2008. – 308 с.
 10. Дубович І.А. Країнознавчий словник-довідник/ І.А. Дубович. – К.: Знання, 2008. – 893 с.
 11. Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра: навчальний посібник/ упоряд. Ю. І. Макар [та інші]. – Чернівці: Рута, 2008. – 224 с.
 12. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навчальний посібник/ П.М. Ігнат'єв. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – 424 с.
 13. Історія релігій світу: Навчальний посібник/ В.І. Лубський, С.М. Піддубна, М.В. Лубська, І.В. Куліш. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2009. – 556 с.
 14. Копійка В.В. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навчальний посібник/ В.В. Копійка, Т.І. Шинкаренко. – К.: ВД «Ін Юре», 2001. – 448 с.
 15. Країнознавство: нариси з історії Китаю: Навч. Посібник / за ред. А.В.Пасько. – К.: КиМУ, 2005. – 148 с.
 16. Країнознавство: підручник / В.П. Крижанівський, М.С.Дорошко, В.І.Головченко та ін.; [за ред. М.С.Дорошка]. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 439 с.
 17. Мицик Л.М. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007): Навчальний посібник/ Л. М. Мицик, Ю. В. Кузьменко. – К.: Академвидав, 2008. – 544 с.
 18. Теоретичні основи країнознавства: підручник / Н.В. Антонюк, М.П.Мальська, Ю.С.Занько, Н.М.Ганич. – К.: Знання, 2011. – 326 с.
- Допоміжна**
42. Велика ілюстрована енциклопедія географії: Пер.з англ./ Авт. тексту К. Гіффорд. – К.: Махаон-Україна, 2005. – 496 с.
 43. Вознюк В.А. Відкриваю Нідерланди по-українськи: Дорожні есеї/ В. А. Вознюк. – Чернівці: Книги – XXI, 2009. – 232 с.
 44. Джеймс П., Торп Н. Тайни древніх цивілізацій. – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 624 с.
 45. Економічна і соціальна географія світу: Навчальний посібник/ За ред. С.П. Кузика. – Львів: Світ, 2005. – 672 с.
 46. Жук П., Мазур Н., Соломонюк Р., Турчак Р. Етнополітична карта світу ХХІ століття / Методичний і предметний коментарі. – Тернопіль: МандрівцецьЮ 2000. – 240 с.
 47. Ігнат'єв П.М. Індія на шляху до лідерства в Південній Азії/ П. М. Ігнат'єв. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – 504 с.
 48. Ігнат'єв П.М. Шрі-Ланка: країнознавчий портрет: Монографія/ П. М. Ігнат'єв. – Чернівці: Книги – XXI, 2009. – 288 с.
 49. Орлова Т.В. Історія нових незалежних держав: Postsovieticus: Навчальний посібник/ Т. В. Орлова. – К.: Знання, 2010. – 487 с.
 50. Історія Норвегії/ К. Гелле, С. Дюрвік, Р. Даніельсон и др. – Львів: Літоис, 2001. – 336 с.
 51. Історія Сполучених Штатів: Нарис/ За ред. Г. Синкотта. – К.: Інформаційне агенство Сполучених Штатів, 2004. – 406 с.

52. Кириченко В.П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2002. – 168 с.
53. Кононенко П.П. Українознавство: Підручник. – К.: Либідь, 1996. – 384 с.
54. Кримський А. Історія Туреччини. – Львів: Олір, 1996. – 288 с.
55. Нариси історії Росії/ За заг. ред. О.О. Чубар'яна. – К.: Ніка-Центр, 2007. – 800 с.
56. Пасько А.В. Країнознавство: географія Китаю: Навчальний посібник/ А.В. Пасько. – К.: КиМУ, 2005. – 132 с.
57. Петранівський В.Л. Туристичне краєзнавство: Навчальний посібник/ В.Л. Петранівський; За ред. Ф.Д. Заставного. – К.: Знання, 2006. – 575 с.
58. Цольнер Е. Історія Австрії. – Львів: Літопис, 2001. – 712 с.
59. Шевчук Л. Фінляндія: Соціально-економіко-географічна характеристика/ Л. Шевчук, Т. Аарреваара. – Львів, 2001. – 18 с.
60. Як працює Європейський Союз: Довідник інституцій ЄС. – К.: КПФ "А-Скрін", 20016. – 52 с.

Електронні інформаційні ресурси

- ... 3.<http://www.countries.ru/index.cgi?pid=5> – сайт про країни світу.
- 34.<http://www.geo2000.nm.ru/> – сайт «Географія країн світу».
- 35.http://www.votpusk.ru/america_n.asp – сайт «Туристський атлас світу».
- 36.<http://www.best-of-africa.ru/> - сайт «Країни та острови світу».
- 37.<http://www.krugosvet.ru/countries.htm> - сайт «Енциклопедія країн світу».
- 38.<http://geo.historic.ru/> сайт про країни світу (фізична карта, довідкові матеріали).
- 39.<http://maxrj.ru/> - сайт «Країнознавство» (все про країни світу).